

TRITONIAN KOKOELMAPERIAATTEET 2023–

Hyväksytty Tritonian johtoryhmässä 31.8.2023

Tritonia hankkii ja säilyttää ensisijaisesti aineistoa, joka kuuluu sen korkeakoulujen tutkimukseen ja opetukseen (Vaasan yliopisto, Vaasan ammattikorkeakoulu ja Yrkeshögskolan Novia Vaasassa ja Pietarsaaressa). Kaikki aineistot hankitaan kilpailutettujen kanavien kautta, mikäli aineisto on niiltä saatavilla. Aineistot hankitaan ensisijaisesti digitaalisessa muodossa.

E-aineistoja hankitaan keskitetysti kansallisen FinELib-konsortion kautta tai suorina tilauksina kustantajilta ja välittäjiltä. E-aineistojen hankinnassa otetaan huomioon aineiston soveltuvuus kirjasto- ja organisaatiokäyttöön. Lisenssisopimukset ovat organisaatiokohtaisia, joten Tritonian korkeakoulujen e-aineistojen kokoelmat ovat keskenään erilaiset. Lisensoidut verkkoaineistot ovat käytettävissä sopimuksen tehneen korkeakoulun verkossa sekä pääosin myös paikalliskäyttönä Tritonian tiloissa sopimusehtojen mukaisesti.

Aineiston valinnassa tehdään yhteistyötä kehyskorkeakoulujen kanssa. Jokaisella korkeakoululla on omat yhteyshenkilönsä Tritoniassa, jotka vastaavat korkeakoulun kokoelmapalveluista. Tritonia voi korkeakoulujen pyynnöstä ja rahoituksella hankkia myös aineistoa, joka sijoitetaan tilaavaan korkeakouluyksikköön tai on käytettävissä korkeakoulun verkossa. Yksikköjen maksamiin kirjahankintoihin (opettajan- ja yksikkökappaleet) vaaditaan tulosityksikön johtajan tai koulutuspäällikön kuittaus hankintalomakkeeseen tai sähköpostitse. Myös yksiköiden omalla rahoituksella hankittavat kirjat, lehdet ja e-aineistot luetteloidaan kirjaston kokoelmatietokantaan. Hankintaehdotuksia Tritonian kokoelmiin voivat antaa kehyskorkeakoulujen henkilökunta ja opiskelijat sekä muut asiakkaat.

Tritonin painettuihin ja digitaalisiin kokoelmiin sisältyvät:

- aiheenmukaiset kokoelmat
- kurssikirjat ja kurssikirjojen lyhytlainat
- tutkielmat ja opinnäytteet
- lehdet ja aikakauslehdet
- standardit
- erikoiskokoelmat

Aiheenmukaiset kokoelmat

Aiheenmukaisiin kokoelmiin sisältyvät painetut ja e-aineistot, lehdet, sarjat ja muut tietoaineistot seuraavilta aloilta:

- Humanistiset tieteet
- Kasvatustiede
- Taloustieteet
- Tekniikka
- Sosiaali- ja terveystieteet
- Yhteiskuntatieteet

Kokoelmien sijoituspaikat

Kirjastossa oleva aineisto

- Kirjastossa sijaitsevat kurssikirjat sekä käytetyin ja uusin aihe- ja tutkimuskirjallisuus sekä kausijulkaisut (uusimmat 2 v.)

Etävarasto 1

- Muu aihe- ja tutkimuskirjallisuus (tilataan etukäteen Finnassa), EU-kirjat ja VAMKin ja Novian opinnäytteet. Kausijulkaisut (2 vuotta vanhemmat).

Etävarasto 2

- VY:n lainattavat opinnäytteet ja julkaisut sekä erikoiskokeemat.

Arkisto

- Vaasan yliopiston julkaisut ja arkistokappaleet.

Kurssikirjakokoelma sisältäen lyhytlainat

- Kurssikirjoiksi määritellään Tritonian kehyskorkeakoulujen tutkintoihin kuuluvat aineistot.
- Kurssikirjat hankitaan e-kirjoina, rajoittamattoman yhtäaikaisen käytön "unlimited access" -lisenssillä, mikäli mahdollista. E-kurssikirjat pyritään mahdollisuuksien mukaan hankkimaan pysyvinä ostoina. E-kurssikirjan lisäksi hankitaan vähintään 1 painettu kurssikirjakappale ja 1 lyhytlainakappale.
- Sekä painetut että e-kurssikirjat lasketaan kurssikirjamäärään. Kurssivaatimuksiin sisältyvistä nimekkeistä painettuja kirjoja ja rajoitetun käytön lisenssin omaavia e-kurssikirjoja hankitaan pääsääntöisesti yksi kappale kuutta opiskelijaa kohti. Lisäksi voidaan hankkia lyhytlainakappale. Jos kurssikirja on saatavana vain painettuna, ostaa kirjasto yhden painetun opettajankappaleen.
- Pääsääntöisesti, jos e-kirja on saatavilla, maksaa yksikkö painetun opettajankappaleen.
- Pääsääntöisesti uusien kurssikirjapainos sijoitetaan lyhytlainakokoelmaan, kun aiemmat painokset käyvät kurssikirjoiksi.
- Kurssikirjakokoelmaan hankitaan oheislukemistoa kurssien tarpeen mukaan ja yleistä opiskelua tukevaa kirjallisuutta sopivaksi arvioitu määrä.

Tutkielmat ja opinnäytteet (VY, VAMK, Novia)

Vaasan yliopiston tutkielmat ja ammattikorkeakoulujen opinnäytteet ovat saatavissa verkossa ja/tai painettuina Tritoniassa. Tutkielmien ja opinnäytteiden saatavuustiedot löytyvät Finnasta.

Korkeakoulujen yhteistyökurssit

Kaikkien yliopistojen/korkeakoulujen täytyy ostaa omat aineistot/lisenssit. Yhteistyökurseilla suositellaan käyttämään Open Access –materiaalia. Suositellaan kurssin yhteyshenkilöä olemaan yhteydessä kurssimateriaalista Tritonian tietosiantuntijaan ennen kuin kurssimateriaali on päätetty.

Yhteistyökursseja ovat esimerkiksi:

- LITO Valtakunnallinen liiketoimintaosaamisen verkko-opintokokonaisuus
- EUNICE European University for Customised Education

Vaasan yliopiston järjestämät kurssit Seinäjoen yliopistokeskuksessa

SeAMKin ja Seinäjoen yliopistokeskuksen ja Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistyksen sopimus (v. 2010) ja palvelusisältö:

- Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto hankkii Seinäjoen yliopistokeskuksen ja Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistyksen tarpeiden mukaisesti arvosanaopiskelijoiden käyttämän painetun tenttikirjallisuuden
- Aineisto luetteloidaan kirjaston aineistotietokantaan
- Kirjaston henkilöstön asiantuntijapalvelut (neuvonta, tiedonhankinnan info lukukauden alussa kirjastossa, aineistojen hankinta, kuvailu, kokoelman ylläpito)
- Seinäjoen korkeakoulukirjaston kirja- ja lehtikokoelman käyttöoikeus

Erikoiskokoelmat

Tritoniassa on useita arvokkaita erikoiskokoelmia, jotka kirjasto on saanut lahjoituksina. Seuraavat kokoelmat säilytetään suljetuissa varastoissa (Etävarasto 1 ja 2) ja vain osa aineistosta on luetteloitu Finnaan.

- Vaasan lyseon koulukirjasto
- Vaasan tyttökoulun koulukirjastot
- Harry Järv -kokoelma (laina-aika 28 päivää ja osa aineistosta lukusalilinaan)
- Harry Järvin Kafka-kokoelma (KAFKA laina-aika 28 päivää ja RARJÄRV KAFKA vain lukusalilinaan)
- Palomäki-kokoelma (laina-aika 28 päivää)
- Bror Pettersson-kokoelma
- Leistén-kokoelma (laina-aika 28 päivää)
- Jaakko Nummisen kirjasto (järjestämätön kokoelma)

Suljettujen kokoelmien teoksista osa (mm. Palomäki-kokoelma, Järv-kokoelman Kafka-kokoelma ja Leistén-kokoelma) on lainattavissa tekemällä varastotilauksen (käsitteilyaika 1–3 päivää) ja osa on tilattavissa [lomakkeella](#) lukusalilinaan, jolloin noudatetaan Tritonian suljettujen kokoelmien [käytösääntöjä](#).

Lehdet

Lehtiä tilataan ensisijaisesti verkkojulkaisuina, jotta ne ovat käytettävissä tilaajakorkeakoulun verkossa. Painetuista lehdistä säilytetään korkeakoulujen tutkimuksen kannalta tärkeät ydinlehdet (core journals) pysyvästi, kun taas ammattilehdet ja muut lehdet säilytetään rajoitetun ajan (pääsääntöisesti kuluva sekä 10 edellistä vuosikertaa). Lopetetuihin lehtitilauksista säilytetään pääsääntöisesti kuluva sekä 2 edellistä vuosikertaa.

Kokoelmista poistetut lehdet lähetetään Varastokirjastoon, jos arvioidaan, että ne ovat säilyttämisen arvoisia. Kehyskorkeakoulujen opiskelijat ja henkilökunta voivat tilata maksuttomia artikkelikopioita Varastokirjastosta kaukolainapalvelun kautta.

Kirjalahjoitukset

Kirjalahjoituksia ei oteta vastaan kuin hyvin harvoin, poikkeustapauksissa. Kirjaston käytettävissä oleva tila on rajallinen ja asettaa tarkat vaatimukset esillä olevalle aineistolle. Aineiston valinnassa tehdään yhteistyötä kehyskorkeakoulujen kanssa.

Kirjakokoelmien lahjoitusehdotuksista on aina etukäteen otettava yhteyttä Tritonian johtajaan tai kokoelmista vastaavaan palvelupäällikköön.

Evaluointi

Kokoelmien sisältöä evaluoidaan jatkuvasti. Poistoissa huomioidaan kaikkien korkeakoulujen tarpeet. Poistetuista kurssikirjoista siirretään 1–2 kappaletta aiheenmukaisiin kokoelmiin toistaiseksi. Aiheenmukaisten kokoelmien evaluoinnissa huomioidaan alan klassikot, korkeakoulujen omat julkaisut ja aihepiirit sekä alueellisesti tärkeitä teokset. Vanhentunut ja muista syistä tarpeeton aineisto poistetaan ja lähetetään Varastokirjastoon, annetaan pois tai viedään kierrätykseen. Licensioituja verkkoaineistoja arvioidaan erityisesti käyttötilastojen avulla.